

Posudek diplomové práce Bc. Kateřiny Radovnické „Porovnání restorativních účinků odliných druhů venkovního prostředí“

Posuzovaná diplomová práce je věnována tématu, jež nepatří v české psychologii k nejfrekventovanějším – potenciálnímu protektivnímu vlivu vnímaného přírodního prostředí na vyčerpané emocionální a kognitivní zdroje. Autorka vychází z výzkumné linie zakotvené environmentální psychologií.

Práce je členěna na teoretickou a výzkumnou část a byla předložena k posouzení a obhajobě v celkovém rozsahu 60 str. textu, 7 str. soupisu použité odborné literatury a 5 str. příloh, zahrnujících jednak podnětové fotografie, jednak českou verzi dotazníku POMS a anglickou verzi dotazníku PANAS –X.

Teoretická část práce neobsahuje číslovanou strukturu jednotlivých kapitol. Tvoří ji 18 krátkých tematických celků, zhruba odpovídajících (kromě rozsahu - jde o texty v rozsahu 1 – 3 str.) kapitolám a 6 tematických podcelků, zhruba odpovídajících podkapitolám. Věcně by však bylo možno teoretickou část práce rozdělit do cca 3 – 4 kapitol s některými podkapitolami. První tematický celek uvádí problematiku restorativních účinků prostředí, druhý navazuje na tradici environmentální psychologie a třetí otvírá obecnější otázku vztahu člověka a prostředí. Čtvrtý předkládá možnou klasifikaci prostředí a pátý uvádí problematiku vnímání životního prostředí a to jak z hlediska negativních vlivů prostředí (šestý tematický celek se 4 podcelky), tak pozitivních vlivů prostředí (sedmý celek se dvěma podcelky). Osmý celek je věnován restorativní teorii, devátý výzkumům v dané oblasti, desátý se zabývá pozorností a jedenáctý emočním naladěním. Dvanáctý celek uvádí problematiku stresu, třináctý otázky osobní pohody (well-being) a čtrnáctý je věnován environmentálním preferencím. Patnáctý tematický celek uvádí problematiku nástrojů pro měření restorativních účinků. Šestnáctý předkládá možnosti vystavení prostředí přímo, sedmnáctý vystavení obrazovému materiálu a osmnáctý virtuální přírodě.

Empirická část práce se skládá ze 7 číslovaných kapitol. V první z nich jsou uvedena východiska studie a cíle výzkumného projektu, výzkumné předpoklady a hypotézy, druhá kapitola představuje výzkumný design, třetí kapitola výzkumné metody a čtvrtá kapitola je věnována sběru dat. Pátá kapitola obsahuje charakteristiky výzkumného souboru a šestá kapitola popisuje proceduru zpracování dat včetně (nečíslované) podkapitoly popisující výsledky a sedmá kapitola je věnována diskusi. Závěr je opět nečíslovanou poslední kapitolou textu práce.

Práce je sepsána dobrou češtinou, bohužel, zvl. v teoretické části méně přehledně vzhledem k rozsáhlé struktuře nečíslovaných krátkých tematických celků. Autorka vychází z relevantního literárního zázemí, zahrnujícího jak starší, tak novější domácí i zahraniční práce. Empirická část práce

byla realizována formou ověření sedmi formulovaných hypotéz a jedné výzkumné otázky u souboru 169 respondentů. Na práci oceňuji především výběr náročného a méně frekventovaného tématu a úsilí autorky o jeho zpracování v teoretické i empirické rovině.

K práci mám následující připomínky, vyplývající mj. ze skutečnosti, že přes velmi intenzivní kontakt s diplomandkou v posledních týdnech před odevzdáním práce jsem její finální verzi neviděl:

1. Autorka by měla při obhajobě vysvětlit proč použila v teoretické části atypickou, nečíslovanou a málo přehlednou strukturu textu.
2. Výsledky práce mohly být ovlivněny, jak autorka sama správně uvádí v diskusi na str. 56 – 57 také složením souboru participantů, především z hlediska pohlaví a vzdělání.
3. V krátkých tematických celcích teoretické části kromě pasáží věnovaných restorativnímu účinku prostředí autorka vychází především ze sekundárních literárních zdrojů, což nelze v případě témat jako je pozornost, emoční naladění, stres, well-being atd. považovat za zcela přiměřené.
4. Tematické celky, zmíněné v bodě 3, jež by mohly tvořit samostatná témata diplomových prací jsou zpracovány spíše okrajově a povrchově.
5. Stress recovery theory by se do češtiny mohla přeložit jako teorií zotavení ze stresu, nebo znovunabytí sil spíše než teorie snížení stresu (str. 25).
6. Autorka poněkud překvapivě popisuje v empirické části práce metody PANAS – X i POMS, přestože v práci použila pouze metodu POMS. V přílohách práce je rovněž překvapivě uvedena anglická verze metody PANAS – X, přestože v práci nebyla použita, zatímco test D2, který v práci použit byl, v přílohách uveden není.
7. Práce R. S. Ulricha uvedené v soupisu použité literatury na str. 66 – 67 nejsou uvedeny ve správném pořadí.

Závěr:

Posuzovaná diplomová práce Kateřina Radovnické přes uvedené připomínky splňuje požadavky kladené na tento typ prací na FF UK v Praze, proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení „velmi dobře“.